

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 9CoCsp/5/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1118206174
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Huszár
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1118206174.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Huszára a členiek senátu JUDr. Magdalény Florekovej a JUDr. Zuzany Posluchovej v právnej veci žalobcu: H. P., X.. XX.XX.XXXX, D. XXX, Z., zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., Kuzmányho 29, Košice, IČO: 47 234 466, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpený JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka so sídlom Majerníkova 3/A, IČO: 42 185 190, o zaplatenie istiny 2.822,60 € s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č. k. 9Csp/29/2018-152 zo dňa 16. septembra 2021, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.822,60 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 2.822,60 € od 05.04.2018 do zaplatenia. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100%.

1.1. Svoje rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 1 ods. 2, § 9 ods. 2, § 2 písm. a), písm. b), písm. d), § 4 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách (platného v čase uzavretia úverovej zmluvy), § 52 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, § 53 ods. 9, § 451 ods. 1, ods. 2, § 456 Občianskeho zákonníka, keď na základe vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie preukázané, že žaloba je dôvodná. Medzi sporovými stranami došlo dňa 15.02.2013 k platnému uzavretiu úverovej zmluvy. Medzi stranami sporu bolo sporné, či predmetnú zmluvu možno považovať za zmluvu spotrebiteľskú, keď žalovaný tvrdil, že predmetná zmluva je uzatvorená podľa zákonných ustanovení Obchodného zákonníka. Súd prvej inštancie po preskúmaní obsahu úverovej zmluvy dospel k záveru, že ide o zmluvu spotrebiteľskú. Predmetná zmluva má všetky znaky spotrebiteľskej zmluvy. Uvedené tvrdenie vyplýva zo skutočností, že ide o formulárovú zmluvu, vyplnenú mandatórom žalovaného, ktorú žalovaný dlhodobo a v mnohých obdobných prípadoch uzatvára so spotrebiteľmi pričom títo nemajú akúkoľvek možnosť ovplyvniť jej obsah prípadne zmeniť niektoré jej ustanovenia. Navyše žalovaný pri uzatváraní takýchto formulárových zmlúv nedodržiava ustanovenia právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa tým, že nedodržiava svoju povinnosť poskytovať spotrebiteľovi informácie v dostatočnom predstihu pred samostatným uzavretím zmluvy o úvere, resp. spotrebiteľa pri podpise zmluvy náležite neinformuje o význame jednotlivých jej ustanovení a o tom aký dopad budú mať spotrebiteľa jednotlivé časti zmluvy, ktoré zástupca žalovaného sám vyplní a následne bez poučenia predloží spotrebiteľovi na podpis. Spotrebiteľský charakter uzavretej zmluvy medzi žalobcom a žalovaným nepovažuje vzhľadom na uvedené a na

početnú judikatúru súdov v skutkovo a právne totožných veciach za sporné. Súd prvej inštancie uzavretú zmluvu vyhodnotil ako spotrebiteľskú zmluvu podľa Občianskeho zákonníka, resp. zákona č. 129/2010 Z. z. nakoľko v druhej časti predmetnej zmluvy, v mieste na tom určenom, žalobca svojím podpisom nepotvrdil, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon podnikania. Tvrdenie žalovaného, že žalobcovi poskytol úver na výkon podnikateľskej činnosti, tak žalovaný nepreukázal. V úvodnej časti zmluvy o úvere je síce uvedené IČO dlžníka a číslo registrácie na živnostenskom úrade dlžníka, ale v druhom odseku zmluvy, v ktorom je uvedená výška úveru a prehlásenie, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon podnikania absentuje podpis dlžníka ako podnikateľa, hoci je v zmluve na to miesto zvlášť vymedzené. V prípade, ak by bol úver skutočne poskytnutý za účelom podnikania žalovaný by pri uzatváraní zmluvy trval na tom, aby žalobca poskytnutie finančných prostriedkov za účelom podnikania potvrdil svojím podpisom, v mieste na tom v zmluve určenom. Žalovaný neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že sa jedná o zmluvu uzatvorenú podľa obchodného práva. Žalobca z úverovej zmluvy, na základe ktorej bol žalobcovi poskytnutý úver vo výške 1.000 €, uhradil žalovanému sumu 3.822,60 €, t. j. o 2.822,60 € viac. Žalovaný tieto skutočnosti vo svojom vyjadrení nerozporoval. Nakoľko súd prvej inštancie dospel k záveru, že ide o zmluvu spotrebiteľskú, je potrebné aplikovať na daný vzťah právne normy spotrebiteľského práva, a to najmä ustanovenia Občianskeho zákonníka § 52 a nasl. o spotrebiteľských zmluvách, ako i osobitné predpisy, a to najmä zákon o spotrebiteľských úveroch. Zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 písm. i) a j) zákona č. 129/2010 Z. z., t.j. úrokovú sadzbu a údaj o RPMN. Súd prvej inštancie preto v zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. považoval za bezúročnú a bezpoplatkovosť úveru, žalovanému vznikol nárok na zaplata istiny poskytnutého úveru. Súd mal z predložených listinných dôkazov a tvrdení strán sporu preukázané, že žalobcovi bola poskytnutá suma vo výške 1.000 € a žalobca žalovanému vrátil sumu 3.822,60 €. Žalobca tak žalovanému na poskytnutý úver uhradil o 2.822,60 € viac. Vzhľadom na to, že úver je bezúročný a bez poplatkov, suma 2.822,60 €, o ktorú žalobca žalovanému uhradil na poskytnutý úver viac, predstavuje nárok žalobcu z titulu bezdôvodného obohatenia.

1.2. O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie v zmysle § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a ods. 2 C.s.p., tak že plne úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania v celom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd samostatným rozhodnutím po právoplatnosti rozsudku.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný z dôvodov uvedených v ustanovení § 365 ods. 1 písm. f) a h) C.s.p., ktorým navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Svoje odvolanie odôvodnil tým, že žalovaný uzavrel so žalobcom ako fyzickou osobou podnikateľom označeného A.: XX XXX XXX zmluvu o úvere, ktorým bol žalobcovi poskytnutý úver v sume 1.000 €. Uvedený vzťah je obchodnoprávnym a nie spotrebiteľským. Nie je možné aplikovať na zmluvu ustanovenia o ochrane spotrebiteľa, keďže o spotrebiteľa nejde. Zmluvy sa majú posudzovať podľa ustanovení Obchodného zákonníka, nakoľko boli uzavreté medzi podnikateľskými subjektmi. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Dôležité teda je, na aký účel bol úver poskytnutý, a nie na aký účel žalobca poskytnuté peňažné prostriedky v skutočnosti použil. Žalovaný v danom prípade pri poskytnutí úveru vychádzal z vyhlásení žalobcu, že ide o úver poskytnutý na výkon zamestnania. Žalobca toto svoje vyhlásenie potvrdil svojím podpisom v zmluve o úvere. Na čo konkrétne bol poskytnutý úver využitý, žalovaný už neskúma, nakoľko to je už nepodstatná informácia. Žalobca ako dlžník navyše nemá zo žiadneho zákona informačnú povinnosť voči veriteľovi, aby preukazoval skutočné použitie finančných prostriedkov. Žalovaný preto z titulu platnej legislatívnej úpravy nie je toho názoru, že musí vedieť či žalobca v praxi naozaj použil finančné prostriedky na rovnaký účel ako deklaroval v zmluve o úvere. Žalovaný disponuje vlastnoručne podpísaním prehlásením dlžníka, že finančné prostriedky sú poskytnuté na účel podnikania, a teda dôkazné bremeno v tomto smere zaťažuje žalobcu a ten relevantnými dôkazmi nepreukázal spotrebiteľský charakter, ale len účelovo svojím vyjadrením tvrdí, že sa jedná o spotrebiteľa. Avšak takéto tvrdenia považuje za účelové a nedôvodné, ktoré nenachádzajú žiadnu oporu v zákonoch alebo dôkazných prostriedkoch, pričom žalovaný predložil dostatočný dôkazný prostriedok a to vlastnoručne podpísanie prehlásenia žalobcu. V zákone nie je ustanovené, že žiadateľ o úver v čase poskytnutia úveru na podnikanie, zamestnanie alebo povolanie, musí byť podnikateľom alebo zamestnaný. Preto pre právnu kvalifikáciu povahy poskytnutého úveru je úplne postačujúci prejav vôle uvedený v zmluve. Zákonodarca v zákone o spotrebiteľských upravil špeciálne prípad, keď záujemca o úver ešte nie je podnikateľom, ani zamestnaný, avšak má záujem využiť úver na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Rovnaký právny názor zaujal

Okresný súd v Trebišove v uznesení zo dňa 25.11.2010, sp. zn. 6Er/699/2009-113. Treba akceptovať dobrú vieru žalovaného, s ktorou do právneho vzťahu so žalobcom vstupoval. Argumentácia žalovaného je v plnom súlade s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie v oblasti ochrany spotrebiteľa. Pri výklade pojmu spotrebiteľ je potrebné chrániť dobrú vieru druhej strany. Ak dodávateľ koná v dobrej viere, že druhá strana nie je spotrebiteľom, nemôže sa táto osoba dovolávať toho, že mala postavenie spotrebiteľa. Pokiaľ spotrebiteľ predstiera, že je podnikateľom, je treba takúto obligáciu charakterizovať ako obchod, a nie spotrebiteľský záväzok, pretože je potrebné chrániť dodávateľovu dobrú vieru, pretože dobrá viera je všeobecným princípom zmluvného práva. Zmluvné strany sa môžu dohodnúť na základe akého zákona sa ich zmluvné vzťahy v budúcnosti budú spravovať. Rovnako k danému prípadu došlo v predmetnom spore. V zmysle VPPÚ sa zmluvné strany dohodli na tom, že ich vzťahy sa budú spravovať ustanoveniami Obchodného zákonníka. Zmluva sa uzatvorila v zmysle § 497 Obchodného zákonníka z čoho jasne vyplýva, že iný zákon ani na daný zmluvný vzťah nie je možné aplikovať. Nakoľko dlžník nemienil použiť peňažné prostriedky na svoju súkromnú potrebu, nie je spotrebiteľom. Žalovaný má za to, že nejde o spotrebiteľskú zmluvu a z toho dôvodu ju nemožno skúmať z hľadiska stanovených obsahových náležitostí zmlúv o spotrebiteľskom úvere. Žalovaný si predložením zmluvy o úvere, ako aj VPPÚ splnil na jednej strane svoju informačnú povinnosť vo vzťahu k dlžníkovi a na strane druhej bola splnená podmienka písomnej formy zmluvy o úvere. Žalobca pri uzavieraní zmluvy nemal postavenie spotrebiteľa a z toho dôvodu je vylúčená aplikácia ustanovení zákona týkajúca sa neprijateľnosti zmluvných podmienok. Zo strany žalovaného nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon. Žalobca plnil na základe platne uzavretej zmluvy o úvere, predmetná zmluva o úvere nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, rovnako tak právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy o úvere nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, rovnako tak právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy o úvere nikdy neodpadol a majetkový prospech získal žalovaný z poctivých zdrojov. Neprišlo k bezdôvodnému obohateniu žalovaného na úkor žalobcu.

3. Žalobca sa vyjadril k podanému odvolaniu, v ktorom uviedol, že odvolanie žalovaného prakticky kopíruje procesnú obranu žalovaného obsiahnutú v jeho jednotlivých predchádzajúcich písomných podaniach, ktorými napáda, že žiadna zo zákonom predpokladaných foriem vzniku bezdôvodného obohatenia nebola preukázaná. Žalobca nesúhlasí s tvrdeniami žalovaného. Predmetná zmluva má všetky znaky spotrebiteľskej zmluvy. Uvedené vyplýva z toho, že ide o formulárovú zmluvu, vyplnenú mandatórom žalovaného, ktorú žalovaný dlhodobo a v mnohých obdobných prípadoch uzatváral so spotrebiteľmi neurčitého počtu, pričom títo nemali akúkoľvek možnosť ovplyvniť jej obsah, prípadne zmeniť niektoré jej ustanovenia. Žalovaný pri uzatváraní nedodržiaval príslušné právne predpisy na ochranu spotrebiteľa, a to tým, že nedodržiaval svoju povinnosť poskytovať spotrebiteľovi informácie v dostatočnom predstihu pred samotným uzavretím zmluvy o úvere. Pri podpise zmluvy náležite neinformoval o význame jednotlivých ustanovení a o tom, aký dopad budú mať pre spotrebiteľa jednotlivé časti zmluvy, ktoré zástupca žalovaného sám vyplňal a následne bez poučenia ich predkladal spotrebiteľovi na podpis. Spotrebiteľský charakter uzavretej zmluvy medzi žalobcom a žalovaným nepovažujeme vzhľadom na uvedené a na početnú rozhodovaciu prax všeobecných súdov v skutkovo a právne totožných veciach za sporné. Neprišlo k uzavretiu zmluvy podľa § 497 a nasledujúce Obchodného zákonníka. V danom prípade ide o zrejmu reálnu zmluvu, nakoľko pri samotnom podpise došlo k odovzdaniu peňazí, pôžičky. Tento zmluvný vzťah tak v každom prípade treba subsumovať pod normy občianskeho práva. V predmetnej zmluve nevyhnutne uvádza, že takmer každý jej odsek je nápadne až krajne nevyvážený, postavený v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa. Zmluva bola vopred predformulovaná a v takomto znení bez možnosti pripomienkovania mu bola predložená na podpis. Žalobca ustanoveniami zmluvy o úvere, bez príslušného vzdelania, poprípade skúsenosti nemohol rozumieť a vyčítať z nej všetky pre neho plynúce následky. Uvedené je zdôraznené najmä tým, že predmetnú zmluvu je nutné posúdiť v závislosti od jej obsahu a objektívneho posúdenia postavenia zmluvných strán, ktoré ju uzatvorili. Naopak posúdenie zmluvy z čisto formálneho hľadiska by malo za následok zvýhodnenie silnejšej zmluvnej strany, ktorá uzatvára takéto formulárové zmluvy so spotrebiteľmi pravidelne. Postupom, ktorým by súd nepriznal žalobcovi postavenie spotrebiteľa by došlo k priamemu nerešpektovaniu samotnému účelu uvedených zákonov, ktoré slúžia na ochranu spotrebiteľov v zmluvných vzťahoch z obdobných nevyvážených formulárových zmlúv. Tvrdenie žalovaného, že žalobcovi poskytnuté finančné prostriedky slúžili na účel žalobcovho podnikania je zavádzajúce a účelové. Bolo bežnou praxou žalovaného pri uzatváraní obdobných úverových zmlúv označovať dlžníka ako podnikateľský subjekt, a ak to nebolo možné, aspoň účelovo zaškrtoval políčko určujúce účel použitia finančných prostriedkov za účelom zamestnania, resp. povolania, aby došlo k vylúčeniu aplikácie právnych predpisov určených na ochranu spotrebiteľa. Žalobca poukazuje na

rozsiahu rozhodovaciú prax súdov Slovenskej republiky, týkajúci sa snahy dodávateľov o označenie spotrebiteľov ako podnikateľských subjektov. Pokiaľ ide o osobitý podpis žalobcu, ktorý má vyjadriť jeho súhlas so žalovaným uvedeným účelom použitia finančných prostriedkov, je potrebné povedať, že priemerný spotrebiteľ pri uzatváraní úverovej zmluvy absolútne nemá a ani nemôže mať vedomosť o tom, aké právne následky preňho môže mať podpísanie žalovaným predformulovaného vyhlásenia týkajúceho sa údajného použitia finančných prostriedkov, ktoré sa navyše nachádza v časti, kde vyžadovaný podpis spotrebiteľa evokuje jeho súhlas s výškou poskytnutého úveru a výškou jednotlivých splátok. Je nevyhnutné účel použitia poskytnutých finančných prostriedkov skúmať z objektívneho hľadiska. Žalobca samotný prehlasuje, že poskytnutý úver použil výlučne na súkromné účely pričom takto zamýšľal už pri podpise samotnej zmluvy. Žalobca zároveň poukazuje na ustanovenie § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. K aplikácii ustanovení o ochrane spotrebiteľa žalobca poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21.04.2015, vydanom pod sp. zn. 3MCdo/14/2014. Žalobca k označovaniu spotrebiteľa dvojakým spôsobom, teda prostredníctvom rodného čísla, čísla občianskeho preukazu, trvalého bydliska a zároveň aj IČO poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 24.08.2011, sp. zn. I. ÚS 285/2011, uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 26.04.2018, sp. zn. 10NcC/9/2018, uznesenie Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 8NcC/25/2014, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 243/07. Konaním veriteľa prichádza k obchádzaniu zákona, aby prišlo k vylúčeniu aplikácie zákonných ustanovení o ochrane spotrebiteľa. V prejednávanej príhode ide o právny vzťah založený zmluvou o spotrebiteľskom úvere, na základe čoho je tento potrebné posudzovať v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 129/2010 Z. z. a príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Žalobca navrhuje, aby odvolací potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie.

4. Žalovaný nevyužil svoje právo a repliku nepodal.

5. Odvolací súd preskúmal a prejednal vec v rozsahu podaného odvolania v zmysle § 379 a § 380 ods. 1 C.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania (rozsudok bol odvolacím súdom verejne vyhlásený podľa § 378 ods. 1 a § 219 ods. 3 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

6. Z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie mal odvolací súd preukázané, že medzi sporovými stranami prišlo dňa 15.02.2013 uzavretiu zmluvy o úvere, kde bol žalovaný v pozícii veriteľa a žalobca bol v pozícii dlžníka. Na základe uvedenej zmluvy bol žalobcovi poskytnutý úver v sume 1.000 €, ktoré sa zaviazal dlžník zaplatiť v 12 mesačných splátkach v sume 164 €, žalobca ako dlžník sa zároveň zaviazal žalovanému zaplatiť poplatok za poskytnutie úveru v sume 968 €, teda celková suma, ktorú sa zaviazal žalobca vrátiť mala byť 1.968 €. V predmetnej zmluve o úvere bol žalobca ako dlžník označený aj prostredníctvom jeho osobných údajov, t. j. rodného čísla, čísla občianskeho preukazu, adresy trvalého pobytu a zároveň bol označený aj prostredníctvom IČO, ktoré mu bolo udelené ako živnostníkovi. Medzi sporovými stranami nebolo v konaní sporné, že zo strany žalovaného prišlo k poskytnutiu finančných prostriedkov žalobcovi v sume 1.000 €. Taktiež nebolo medzi stranami sporné, že žalobca žalovanému uhradil na splácaní úveru sumu 3.822,60 €. Sporné medzi stranami bol charakter zmluvného vzťahu, a to či ide o vzťah medzi dvoma podnikateľskými subjektami, a teda má ísť o vzťah obchodnoprávny, alebo ide o vzťah, kde žalobca má postavenie spotrebiteľa, a preto je potrebné aplikovať ustanovenia na ochranu spotrebiteľa.

7. Civilný sporový poriadok v ustanovení § 387 ods. 2 dáva odvolaciemu súdu možnosť, v prípade, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia sa v odôvodnení obmedziť len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7.1. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom

7.2. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

7.3. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

7.4. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

7.5. Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

7.6. Podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov platného v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“), poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y),

8. Odvolací súd s poukazom na citované ustanovenia a zistený skutkový stav zastáva názor, že súd prvej inštancie dospel k správne právnemu záveru keď posúdil zmluvný vzťah medzi sporovými stranami ako spotrebiteľský, a to aj napriek tomu, že žalobca bol v zmluve o úvere okrem osobných údajov označený aj prostredníctvom IČO, ktoré má ako fyzická osoba - podnikateľ. Svoje závery o spotrebiteľskom charaktere zmluvy medzi sporovými stranami aj náležitým spôsobom odôvodnil. V aplikačnej praxi sa často objavujú problémy s fyzickou osobou podnikateľom, ktorého je tiež možné považovať za osobu, ktorú možno subsumovať pod definíciu spotrebiteľa ako je definovaný v ustanovení § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, ak súčasne nekoná v rámci predmetu obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Je potrebné prijať záver, že samotný štatút podnikateľa, ktorý je veľmi často formalizovaný v ustanoveniach zmluvy za použitia identifikačných znakov podnikateľa nemá pre vylúčenie tejto osoby zo spotrebiteľského štatútu žiaden význam. Je preto irelevantné, keď veriteľ fyzickú osobu formálne označí identifikačným číslom alebo číslom konkrétneho povolenia živnostenského oprávnenia, pretože platí zásadný záver judikovaný Ústavným súdom ČR v náleze z 10.januára 2012, sp. zn. I.ÚS 1930/11, podľa ktorého, ak by samotný štatút podnikateľa vylučoval spotrebiteľskú ochranu, nemohla by osoba, ktorá podniká zabezpečovať žiadne tovary alebo služby pre vlastnú spotrebu alebo pre potreby členov svojej domácnosti (Števec, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1 ? 450. Komentár. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2019, 527 - 528 s.). Ustanovenie § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka označuje spotrebiteľa ako osobu, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom môže byť aj podnikateľ, ale pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy ide o takú zmluvu, ktorá je zameraná na uspokojovanie jeho osobných potrieb, potrieb členov jeho rodiny a domácnosti (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20.11.2011, sp. zn. 5Obo/7/2011). Ak dodávateľ koná v dobrej viere, že druhá strana nie je spotrebiteľom (napr. so zreteľom na použitie obchodných listín), táto osoba sa nemôže domáhať toho, že mala postavenie spotrebiteľa (uznesenie Najvyššieho súdu ČR z 30.augusta 2013, sp. zn. 30Cdo/1022/2013). V prípade, že je spotrebiteľ v zmluve označený IČOm a v zmluve je uvedené, že veriteľ poskytne úver dlžníkovi na účely výkonu jeho podnikateľskej činnosti, ide však o vopred pripravený formulárový text zmluvy, čo bez ďalšieho nie je spôsobilým k bezpečnému definovaniu tejto zmluvy ako nespotebiteľskej, teda k jej diskvalifikácii z podriadenia samotného kontraktčného procesu, ako aj obsahu zmluvy režimu spotrebiteľského práva. Je totiž notoriou, že hlavne u nebankových spoločností nie je ničím neobvyklým uzatvárať so spotrebiteľmi tzv. „podnikateľské úvery“, najmä, ak je žiadateľ o úver zapísaný v živnostenskom registri a bez ohľadu na skutočný účel požadovaného úveru, pri formulovaní zmluvy uvedú (väčšinou v podobe predtlačeneho textu), že sa zmluva uzatvára na podnikateľský účel, odkážu na ustanovenia Obchodného zákonníka a „dúfajúc“ že sa im takto podarí obísť ochranu dlžníka vo svetle spotrebiteľského práva, nastaví mu či už neprijateľné zmluvné podmienky, neuvedú obligatórne údaje vyžadované zákonom a vo svojej podstate tak nepochybne nekalo obchodným konaním zneužijú dôveru odborne nespôsobilého spotrebiteľa. V praxi žiadateľovi spravidla predložia predpripravenú formulárovú zmluvu, s častokrát vopred predznačeným políčkam „na podnikateľský účel“ a presvedčia ho, aby vyplnil na zmluve údaje súvisiace s jeho podnikateľskou činnosťou s odôvodnením, že ide len o spôsob preukazovania jeho príjmu. Nemožno priemernému žiadateľovi pripočítat na ľarchu, ak konajúc v dôvere k zmluvnému partnerovi nevenujú dostatočnú pozornosť, často krát si vopred predpripravenú zmluvu

ani neprečítajú, vyplnia požadované údaje, a svojím podpisom potvrdia súhlas s obsahom v zmluvách uvedeným. A práve z dôvodu takýmto nekalým praktikám zamedziť, či pred ich nepriaznivým dopadom spotrebiteľov ochrániť, je významnou úlohou súdu, ktorý sa nemôže formalisticky pri posudzovaní povahy zmluvy uspokojiť s formálnymi definičnými znakmi (rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 23.07.2020, sp. zn. 27CoCsp/10/2020). Zmluvy o úvere uzatvorené podľa ustanovení Obchodného zákonníka sú spotrebiteľskými zmluvami, pričom aj zmluvu uzatvorenú podľa Obchodného zákonníka možno považovať za spotrebiteľskú. V uvedených prípadoch sa teda špeciálne ustanovenia o ochrane spotrebiteľov aplikujú prednostne pred inými ustanoveniami, tzn. že ustanovenia na ochranu spotrebiteľa majú prednosť pred ustanoveniami Obchodného zákonníka (rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 10.04.2019, sp. zn. 24Co/280/2018). V prípade pochybností, či ide o spotrebiteľskú zmluvu, má dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ (veriteľ). Existujúce pochybnosti je potrebné odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že aj nespotebiteľský charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne - spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Bezpečným preukázaním nemôže byť len označenie účelu - podnikanie, pričom absentuje odpoveď na otázku, aký konkrétny súvis so zamestnaním dlžníka vôbec uzatvorenie príslušnej zmluvy má. S prihliadnutím na možné zastieranie skutočného účelu zmluvy a s poukazom na interpretačné ustanovenie § 54 Občianskeho zákonníka je namieste pri pochybnostiach o obsahu zmluvy výklad priaznivejší pre spotrebiteľa. Dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, je na žalovanom (ako dodávateľovi) (rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 12.07.2018, sp. zn. 20Co/47/2018).

8.1. Vzhľadom na vyššie uvedené závery a rozhodovaciu prax súdov v Slovenskej republike má odvolací súd za to, že predmetná zmluva je formulárového charakteru, ktorú nemal žalobca možnosť ovplyvniť. V predmetnej zmluve bol žalobca označený aj prostredníctvom identifikačného čísla, ktoré má žalobca pridelené ako živnostník a zároveň bol v inej časti zmluvy označený prostredníctvom svojich osobných údajov, t. j. rodného čísla, čísla občianskeho preukazu a adresy trvalého pobytu. Zo zmluvy však nie je zrejmé, žeby sa uvedený úver žalobcovi poskytoval na účely podnikania. Zo zmluvy nie je zrejмый žiaden účel, na ktorý sa úver poskytoval žalobcovi. Identifikácia žalobcu aj prostredníctvom identifikačného čísla, ktoré mu bolo pridelené ako živnostníkovi, bolo len čisto formálne, aby sa žalovaný mohol snažiť podriaďiť pod ustanovenia Obchodného zákonníka. Žalovaný je nebankovým subjektom, ktorý je známy poskytovaním spotrebiteľských úverov, ktoré sa snaží zamaskovať tým, že fyzické osoby podnikateľov označí ich identifikačným číslom, avšak nepreukáže, že účel zmluvy mal byť pre potreby podnikateľskej alebo obchodnej činnosti fyzických osôb podnikateľov. Súd v Slovenskej republike žalovanému už viackrát vyslovili, že aj takéto zmluvy sú spotrebiteľské (napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 12.07.2018, sp. zn. 20Co/47/2018, rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 10.04.2019, sp. zn. 24Co/280/2018). Ako už odvolací súd uviedol, z predloženej zmluvy nevyplýva, že na aký účel si žalobca vzal úver, teda nie je zrejmé, že či si vzal úver na účely svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Žalovaný v danom prípade neuniesol dôkazné bremeno ohľadom nespotebiteľského charakteru úverovej zmluvy. Tvrdenia žalovaného ohľadom podpísaného vyhlásenia, že finančné prostriedky budú použité na podnikateľský účel, nie je ničím preukázané, nakoľko takéto vyhlásenie nebolo žalovaným do spisu doložené. Ako bolo už uvedené v predchádzajúcom odseku, dôkazné bremeno na tom, že nejde o spotrebiteľský vzťah je na žalovanou ako dodávateľovi, teda je nepravdivé tvrdenie, že uvedenú skutočnosť má preukázať žalobca ako spotrebiteľ. Odvolací súd v súlade v zhode so závermi súdu prvej inštancie má za to, že na daný vzťah je potrebné aplikovať prednostne ustanovenia vzťahujúce sa na ochranu spotrebiteľov a uvedenú zmluvu je potrebné posúdiť podľa zákona č. 129/2010 Z. z. Tak ako uviedol súd prvej inštancie predmetná zmluva nespĺňa náležitosti podľa zákona č. 129/2010 Z. z., konkrétne nie je uvedené úroková sadzba a RPMN, a z toho dôvodu je v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. považovať zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov. Nakoľko žalobca mal vrátiť žalovanému len sumu 1.000 €, ktorú mu žalovaný poskytol, avšak žalobca uhradil sumu 3.822,60 €, čo nebolo žalovaným rozporované, žalovaný sa na úkor žalovaného bezdôvodne obohatil a je povinný vrátiť žalobcovi sumu 2.822,60 €.

9. Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 a 2 C.s.p..

10. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p.. Nakoľko odvolací súd odvolaniu žalovaného nevyhovel a napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil, mal žalobca v odvolacom konaní plný úspech a vznikol mu voči

žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania v zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

11. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov, § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods.1 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods.1 prvá veta C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods.2 C.s.p.).

Dovolaťel' musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolaťela musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolaťel'om fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolaťel'om právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolaťel' v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods.1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaťel' uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods.2 C.s.p.).